

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2010-3-234 (Devralma)
Karar Sayısı : 10-75/1536-590
Karar Tarihi : 2.12.2010

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Mehmet Akif ERSİN, İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER: Ümit GÖRGÜLÜ, Nilgün KOCADAĞ

C. BİLDİRİMDE

20

BULUNAN :- Eckes-Granini International GmbH ve Yıldız Holding A.Ş. adına
Temsilcisi:Av. Ümit HERGÜNER
Hergüner Bilgen Özeke Hukuk Bürosu
Süleyman Seba Cad. Sıraevler 55 Akaretler Beşiktaş/İstanbul

D. TARAFLAR

:- Yıldız Holding A.Ş.
Kısıklı Mah Ferah Cad. Kısıklı Çeşme Sk. No:2-4
Üsküdar/İstanbul

30

Eckes-Granini International GmbH
Ludwig-Eckes Platz 1 55268 Nieder-Olm ALMANYA

Eckes-Granini Group GmbH

E. DOSYA KONUSU: Yıldız Holding A.Ş.'nin Eden Meyve Suyu Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş.'de sahip olduğu % 50 oranında ihraç edilmiş ve tedavüldeki B sınıfı hissenin Eckes-Granini International GmbH ve Eckes Granini Group GmbH tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebi.

40

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 12.10.2010 tarih ve 7841 sayı ile giren ve en son 5.11.2010 tarih ve 8428 sayılı yazı ile eksiklikleri tamamlanan bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucu düzenlenen 22.11.2010 tarih ve 2010-3-234/Öİ-10-178.UG sayılı Birleşme/Devralma Ön İnceleme Raporu, 29.11.2010 tarih ve REK.0.07.00.00-120/516 sayılı Başkanlık Önergesi ile 10-75 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

50

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da; dosya konusu devralma işleminin, 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi olmakla birlikte, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında bir hâkim durum yaratan veya mevcut bir hâkim durumu

güçlendiren ve bunun sonucunda ülkenin bütünü yahut bir kısmında ilgili piyasadaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuran nitelikte olmadığı, dolayısıyla bildirim konu işleme izin verilmesi gerektiği sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmektedir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1.Taraflar

60 H.1.1 Devralanlar: Eckes-Granini International GmbH ve Eckes-Granini Group GmbH (Eckes-Granini)

Eckes-Granini, Almanya merkezli bir aile şirketi olup meyve suyu ve meyveli içecek sektöründe faaliyet göstermektedir. 1990'ların başından itibaren Eckes-Granini uluslararasılaşmaya yönelmiş ve günümüze kadar Avrupa'da 14 yerel kuruluş tarafından temsil gücüne ulaşmıştır. Şirketin ürün portföyü, tanınmış "Granini" markası ve diğer ulusal ve bölgesel markaları içermektedir. Eckes-Granini markalı meyve suları, meyveli susuzluk giderici ve ferahlatıcı içecekler tüm dünyada yetmişten fazla ülkede satılmaktadır.

70 Şirketler Eckes ailesi ve Eckes Vakfı'na aittir. Şirketlerin Yönetim Kurullarında ise ...ticari sır... yer almaktadır.

Şirketlerin ve iştiraklerinin, Türkiye'de meyve suyu ve meyveli içecekler sektörlerinde herhangi bir faaliyeti bulunmamaktadır. Şirketlerin 2009 yılı cirosu'dur.

H.1.2. Devreden: Yıldız Holding A.Ş. (Yıldız)

80 Bir holding şirket olan Yıldız, iştirakleri vasıtasıyla gıda (dondurulmuş gıda, kurabiye, bisküvi, çikolata, margarin, bitkisel ve endüstriyel yağlar gibi), içecek (gazsız, toz veya gazlı içecekler gibi), süt ve türev ürünleri ile çay üretim ve satış faaliyetleri yapmaktadır. Grubun iştirakleri vasıtasıyla bilişim teknolojileri ve gayrimenkul gibi sektörlerde faaliyetleri de söz konusudur. Yıldız'ın hissedarlık yapısına Tablo-1'de yer verilmektedir.

Tablo-1: Yıldız Hissedarlık Yapısı

Hissedar	Hisse Oranı (%)
Toplam	100

Kaynak: Bildirim Formu

Şirketin yönetim kurulunda ise ...ticari sır... yer almaktadır. Şirketin 2009 yılına ait cirosu TL'dir.

90 H.1.3. Hisseleri Devre Konu Teşebbüs: Eden Meyve Suyu Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Eden)

Eden, Yıldız Holding'in iştiraklerinden Ak Gıda San. ve Tic. A.Ş. (Ak Gıda)'nin meyve karışımı içecek işinin anonim şirkete bölünmesi işleminin bir sonucu olarak kurulacaktır.

100 şirketin ana faaliyeti, ortak markalı veya markalı ve en az %10 meyve içerikli meyve bazlı içeceklerin münhasır olarak üretimi, paketlenmesi, geliştirilmesi, ithali, alımı, pazarlanması, tanıtımı, reklamı, satışı, ihracı, sevkiyatı ve dağıtımını içerecektir. Ayrıca Eden, münhasır olmayan bir şekilde herhangi bir meyve içeriği olmayan meyve aromalı Link markalı gazsız içecekler ile Link markalı toz içecekler ve en az %15 meyve içeriğine sahip gazlı içecekler üretebilecektir. Eden'in işlem öncesinde hisselerinin %97'si Yıldız'a, %3'ü ise gerçek kişi hissedar olan Firdevs izmec'i'ye ait olacaktır.

Ak Gıda, 2009 yılında, Eden adı altında anonim şirkete bölünecek olan iş kolunun meyve suları satışından TL, meyve aromalı içecekler satışından TL ciro elde etmiştir

110 H.2. İlgili Pazar

H.2.1. İlgili Ürün Pazarı

120 İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz'un 20. maddesinde "...inceleme konusu işlem, gerek ürün gerekse de coğrafi açıdan olası alternatif pazar tanımları çerçevesinde rekabet açısından endişeler yaratmıyor ya da alternatif tüm tanımlar açısından rekabeti bozucu bir etki söz konusu oluyorsa pazar tanımı yapılmayabilir." denilerek, alternatif pazar tanımları çerçevesinde işlem rekabetçi endişe yaratmıyorsa ilgili pazar tanımlanmayabileceği ifade edilmektedir. İncelemeye konu işlemin iki tarafından biri olan Granini'nin Türkiye'de hisseleri devre konu Eden ile örtüşen herhangi bir faaliyeti bulunmamasından hareketle işlemin alternatif pazar tanımları çerçevesinde rekabetçi bir endişe yaratmayacağı dikkate alınarak, dosya kapsamında kesin pazar tanımı yapılmasına gerek görülmemiştir.

H.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

130 Hisseleri devre konu Eden'in faaliyet gösterdiği pazarlarda rekabet koşullarında bölgeler bazında belirgin farklılıklar bulunmamaktadır. Söz konusu pazarlarda bölgeler arası giriş engellerinin bulunmadığı ve arz kaynaklarına ulaşma, üretim, dağıtım, pazarlama ve satış şartlarının bölgesel farklılıklar göstermediği dikkate alınarak, ilgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak belirlenmiştir.

H.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

H.3.1. İşlemin Niteliği

Başvuruya konu işlem, Eden'in ihraç edilmiş ve tedavüldeki hisselerininin %50'sinin Eckes-Granini tarafından devralınmasını içermektedir.

140 Taraflar arasında 26.8.2010 tarihinde imzalanan "Hissedarlar Anlaşması" (Anlaşma) uyarınca, Ak Gıda'nın bölünmesi sureti ile Eden kurulacak ve hisse Alım Anlaşmasında öngörülen tüm ön şartların yerine getirilmesinden sonra Eckes-Granini

ve Yıldız hissedarlarının her biri Hisse Alım Anlaşması hükümlerine uygun olarak ortak girişim şirketinin %50 hissesini ve ortak kontrolünü iktisap etmiş olacaktır.

Dosya mevcudu bilgilerden; Eckes-Granini'nin, Türkiye'de meyve bazlı içecekler piyasasında önemli bir oyuncu haline gelmek amacıyla işleme taraf olduğu anlaşılmıştır.

H.3.2. Hukuki Değerlendirme

150

1997/1 sayılı Tebliğ'in 2. maddesinin (c) bendine göre; "Amaçlarını gerçekleştirmek üzere işgücü ve mal varlığına sahip olacak şekilde bağımsız bir iktisadi varlık olarak ortaya çıkan ve taraflar arasındaki veya taraflarla ortak girişim arasındaki rekabeti sınırlayıcı amacı veya etkisi olmayan ortak girişimler (joint venture)" birleşme ve devralma sayılan hallerden kabul edilmektedir. Bu tanım çerçevesinde bir ortak girişimin 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında birleşme ve devralma sayılabilmesi için aşağıda sayılan üç unsurun birlikte gerçekleşmesi gerekmektedir:

- Ortak kontrol altında bir teşebbüsün bulunması,
- Ortak girişimin bağımsız bir iktisadi varlık olarak ortaya çıkması,
- Ortak girişimin, taraflar arasındaki veya taraflarla ortak girişim arasındaki rekabeti sınırlayıcı amacı veya etkisinin olmaması bir başka deyişle rekabetçi davranışların koordinasyonuna yol açmaması.

160

H.3.2.1. Ortak Kontrol

Ortak kontrol en yalın haliyle iki ana teşebbüsün ortak girişimde eşit oy hakkına sahip olması ve taraflar arasında bu eşitliği bozan herhangi bir anlaşmanın var olmaması olarak tanımlanabilir.

170

Ak Gıda'nın bölünmesi sonrasında kurulacak olan Eden'in işlem öncesi ve işlem sonrası hissedarlık yapısına Tablo 2'de yer verilmiştir.

Tablo 2: Eden'in İşlem Öncesi ve Sonrası Hissedarlık Yapısı

İşlem Öncesi		İşlem Sonrası	
Hissedar Adı	Hisse Oranı (%)	Hissedar Adı	Hisse Oranı (%)
Yıldız		Yıldız	
Orhan ÖZOKUR		Murat ÜLKER	
Mustafa Latif TOPBAŞ		Firdevs ÇİZMECİ	
Ahmet Afif TOPBAŞ		Eckes-Granini	
Firdevs ÇİZMECİ		Eckes-Granini Group GmbH	
Zeki Ziya SÖZEN			
Mahmut Muhammed TOPBAŞ			
Ahmet ÖZOKUR			
Ali ÜLKER			
Mehmet TÜTÜNCÜ			
Toplam			100

Kaynak: Bildirim Formu

Taraflarca imzalanan Hissedarlar Anlaşması'na göre işlem sonrasında Yıldız'ın sahip olduğu B grubu hisseleri Eckes-Granini grubu devralacaktır. İşlem neticesinde her iki grup Eden'de %50 oranında hisse sahibi olacaklardır. Anlaşma'ya göre şirket 4 kişiden oluşan yönetim kurulu tarafından yönetilecek ve temsil edilecektir. Her iki

180 grup da şirkette %50 pay sahibi olduğu müddetçe, Yıldız grubunun gösterdiği adaylar arasından iki kişi, Eckes-Granini grubunun gösterdiği adaylar arasından da iki kişi yönetim kuruluna seçilecektir. Yönetim kurulu en az üç üyeye toplanabilirken, kararlar toplantıya katılan tüm üyelerin olumlu oyuyla alınabilecektir.

Şirketin yönetim yapısından şirket ortaklarının ancak birlikte karar alabilecekleri, Anlaşma'dan da herhangi bir şirket hissedarına yönetimde ayrıcalıklı hak veren bir hükmün yer almadığı anlaşılmaktadır. İki ana şirketin, şirket yönetiminde eşit oy hakkı bulunması nedeniyle ortak kontrole sahip oldukları söylenebilecektir.

190 H.3.2.2. Bağımsız İktisadi Varlık Olma

Bir ortak girişimin tam işlevsel olarak nitelendirilmesi, bağımsız iktisadi bir varlığın tüm işlevlerini uzun süreli olarak yerine getirmek üzere kurulmasına ve böylece taraf teşebbüslerin yapısında kalıcı bir değişiklik meydana getirmesine bağlıdır. Ortak girişimin faaliyetlerini sürekli şekilde yürütebilmesi, temelde söz konusu ortak girişimin günlük işlerini yürüten ve faaliyetlerinin devamı için yeterli mali kaynakların yanı sıra personel, finansman ve varlıkları da içeren diğer kaynaklara ulaşımını sağlayan bağımsız bir yönetim kadrosunun varlığına bağlıdır.

200 Ortak Girişim Şirketi'nin kurulmasını düzenleyen anlaşma sınırsız sürelidir (Hissedarlar Sözleşmesi 17.1. madde). Dolayısıyla uzun süreli faaliyet göstermek üzere kurulmuş bir iktisadi işletme mevcuttur.

Ortak Girişim Şirketi'nin kuruluş amacına bakıldığında Ana Sözleşmesine göre markalı ya da ortak markalı meyve bazlı (%10'dan fazla meyve içeriğine sahip) gazsız içecekler ile meyveli gazlı içeceklerin (%15'ten fazla meyve içeriği olan) ve bunun yanı sıra Link markalı meyve aromalı içeceklerin imalatı, ithalatı ve ticaretini gerçekleştirmek üzere kurulduğu ve bu amaca yönelik her türlü faaliyette bulunabileceği anlaşılmaktadır¹. Bununla birlikte yönetim kurulunun, denetçilerin, icra kurulunun çalışma esasları Hissedarlar Sözleşmesi (7, 8 ve 9. maddeler) ile belirlenmiştir. Üst düzey yöneticilerin genel kural olarak yönetim kurulunca seçilecek, ancak istisnai bir hal olarak ve kısa dönemli (ya da geçici) olmak üzere kurucu hissedarların bazı çalışanları önerebilecektir. Diğer yandan, Ortak Girişim Şirketi'nin ayrı bir iş planı ve bütçesi olacağı ve bunlara uygun olarak faaliyetlerini sürdüreceği anlaşılmaktadır. Kurucu ortaklar başlangıç olarak Ortak Girişim Şirketi'ne kredi vermek suretiyle finansman sağlayacaktır ancak faaliyetin sonraki aşamalarında ortaya çıkacak finansman ihtiyaçları kural olarak Ortak Girişim Şirketi'nin kendi gelirlerinden ve 3. kişilerden elde edilecek kredilerden sağlanacaktır.

220 Dosya mevcudundan, Ortak Girişim Şirketi'nin pazarda faaliyet gösteren diğer firmaların gerçekleştirdiği tüm faaliyetlerde bulunacağı ve tam işlevsel firmalarda olduğu gibi kendine ait muhasebe, personel, idare ve yönetim organına sahip olacağı ve gerekli kaynaklara/imkanlara sahip olacağı, faaliyet konusu işlerle ilgili kararlarını kendi içsel mekanizması ile serbestçe alacağı ve uygulayacağı anlaşılmaktadır. Bu sebeplerle, Ortak Girişim Şirketi'nin ilgili pazarda bağımsız bir iktisadi varlık olarak faaliyetini sürdüreceği kanaatine varılmıştır.

¹ Mevcut durumda Yıldız Holding'in iştiraki Della aracılığıyla yapılan Link üretimi, işlemin gerçekleşmesinden sonra Ortak Girişim Şirketi tarafından yapılacaktır.

H.3.2.3. Rekabetçi Davranışların Koordinasyonuna Yol Açılmaması

230 Tarafların ortak girişimin faaliyet gösterdiği ilgili ürün pazarında aktif olmamaları, ana teşebbüslerden sadece birinin ilgili ürün pazarındaki faaliyetlerine devam etmesi ya da ana teşebbüslerin ortak girişimin faaliyet göstereceği ilgili ürün pazarındaki tüm faaliyetlerini ortak girişime devretmeleri hallerinde bağımsız teşebbüsler arasında rekabetçi davranışların koordinasyonu riski bulunmadığı kabul edilmektedir.

Taraflardan Eckes-Granini'nin Türkiye'de Yıldızla aynı veya benzer pazarlarda herhangi bir faaliyeti yoktur. Yıldız Holding ise Eden dışında Della Gıda San. ve Tic. A.Ş. aracılığıyla meyve bazlı içecekler sektöründe faaliyet göstermeye devam edecektir. Bu durumun ana teşebbüslerden sadece birinin ilgili ürün pazarında 240 sürdüreceği bir faaliyete işaret etmekte olması nedeniyle ana teşebbüsler arasında ya da ana teşebbüsler ile ortak girişim arasında bir koordinasyon riskine yol açmayacağı kanaati oluşmuştur.

Yukarıda yer verilen açıklamalar ışığında, anılan işlem, 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında bir ortak girişim işlemidir.

1997/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesine göre bir birleşme/devralmanın Rekabet Kurulu iznine tabi olabilmesi için işlemin taraflarının ilgili ürün pazarında toplam %25 pazar payı veya 25 milyon TL ciro eşiğini aşmaları gerekmektedir. Hisseleri devre konu 250 Eden'in faaliyet alanını oluşturan meyve bazlı içeceklerde Yıldız Holding'in 2009 yılındaki pazar payı ... iken, yine 2009 yılında meyve bazlı içeceklerden elde ettiği cirosu TL'dir.

İşlemin diğer tarafı Eckes-Granini'nin ise Türkiye'de meyve bazlı içecek sektöründe herhangi bir faaliyeti yoktur. Dolayısıyla, tarafların toplam cirosu TL. olup, 1997/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinde öngörülen ciro eşiği aşıldığından, bildirim konu işlem izne tabidir.

4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinde, "*hakim durum yaratmaya veya hakim durumlarını daha da güçlendirmeye yönelik olarak ülkenin bütünü ya da bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak*" birleşme ve devralmalar hukuka aykırı kabul edilerek yasaklanmıştır. 260

Bildirim konusu işlemin iki tarafından biri olan Eckes-Granini'nin kurulacak olan ortak girişim şirketi ile aynı sektörde Türkiye'de herhangi bir faaliyetinin bulunmadığı görülmektedir. Bu nedenle taraflar arasında yatay ya da dikey örtüşme ortaya çıkmayacağından inceleme konusu işlem sonucu bir yoğunlaşma meydana gelmeyecektir. 270

H.3.3. Yan Sınırlamalar

Hissedarlar Anlaşması'nın 19. maddesinde, işlemin tarafları için getirilmiş olan rekabet kısıtlamaları düzenlenmiştir. Hükmün ilk bölümünde, Yıldız ve Eckes-Granini'nin ve bunların iştiraklerinin Türkiye'de Eden'in en az %10 meyve içerikli içecek sektöründeki faaliyetleriyle rekabet edecek herhangi bir faaliyette bulunmaları

280 yasaklanmıştır. Maddede yer alan rekabet kısıtlamalarının geçerlilik süresi şirketler için sözleşmenin yürürlükte olduğu süre ile kısıtlı iken, şirketteki hissedarlığı sona eren kişiler için kişinin adının hissedar defterinden silinmesinden itibaren iki yıl geçerli olacaktır.

Sözleşmede yer alan kısıtlamaların sadece ortak girişim şirketinin ana faaliyetini kapsadığı (%10 meyve içerikli içecek), sözleşmenin taraflarını ve hissedarları bağladığı ve süresinin tarafların meşru çıkarlarını korumak için gerekli olan makul bir süre olduğu dikkate alındığında, söz konusu rekabet etmeme yükümlülüğünün yan sınırlama olduğu kanaatine varılmıştır.

I. SONUÇ

290 Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

Bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde belirtilen nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.